

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ
ОПЕРНО-СИМФОНІЧНОГО ВИКОНАВСТВА

Спеціальність	025 Музичне мистецтво	
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Освітньо-професійна програма	Хорове та оперно-симфонічне диригування	
Курс	1	
Семестр	1	
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)	150 годин / 5 кредити ЄКТС	
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	Обов'язкова	
Мова викладання	Українська	
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Плужніков Віктор Миколайович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент кафедри хорового та оперно-симфонічного диригування
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/performing-musicology/choral-conducting/Plushnykov_2022.pdf viktor.pluzhnikov@num.kh.ua
Анотація	Навчальна дисципліна «Історія та теорія оперно симфонічного виконавства» спрямована на формування погляду на диригентську діяльність не лише як на комплекс функцій та напрямків роботи керівника творчого колективу, але і як на частину еволюційного процесу світової музичної культури. Основу навчального матеріалу складають творчі надбання видатних українських та іноземних диригентів минулого та найбільш успішних представників сучасних диригентських шкіл і напрямків. Завдання навчальної дисципліни передбачають огляд історичних періодів оперно-симфонічного виконавства; аналіз основних етапів становлення і розвитку професійної диригентської освіти; вивчення теоретичних аспектів функцій оперного та симфонічного диригента; знайомство з провідними сучасними диригентськими школами, особливостями їх методичних принципів та персоналіями. Професійне розуміння історичних етапів формування професії	

	диригента в контексті розвитку оркестру та відповідних способів та засобів його керування, різних шкіл і культурних традицій, стану розвитку оперно-симфонічного виконавства в Україні, а також важливих сучасних подій та явищ сприятиме більш глибокому вивченню самої сутності професії диригента як організатора творчого процесу у музичному колективі та викладача фахових дисциплін у закладах початкової та/або профільної мистецької освіти.
Мета дисципліни	Комплексна підготовка високопрофесійних фахівців у галузі музичного мистецтва із загальним рівнем обізнаності у основах та напрямках диригентської діяльності.
Програмні результати навчання	<p>ПРН4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.</p> <p>ПРН6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.</p> <p>ПРН7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.</p> <p>ПРН8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.</p> <p>ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.</p> <p>ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.</p> <p>ПРН17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК12. Здатність працювати автономно.</p>
Фахові (спеціальні) компетентності	<p>СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.</p> <p>СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.</p> <p>СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.</p> <p>СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.</p> <p>СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.</p> <p>СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.</p> <p>СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p><i>Тема 1.</i> Вивчення загальних положень з навчальної дисципліни «Історія та теорія оперно-симфонічного виконавства».</p> <p><i>Тема 2.</i> Творчі здобутки видатних капельмейстерів епохи</p>

	<p>бароко: Ж. Б. Люлі, Й. С. Баха, Г. Ф. Генделя, Й. Маттезона та ін.</p> <p><i>Тема 3.</i> Епоха класичного стилю: капелмейстери – Й. Гайдн, Я. Стаміц, Л. Шпор та ін.</p> <p><i>Тема 4.</i> Диригентська діяльність К. М. Вебера та Ф. Мендельсона; початок гастрольної практики.</p> <p><i>Тема 5.</i> Творчість диригентів-реформаторів Г. Берліоза та Р. Вагнера.</p> <p><i>Тема 6.</i> Представники Нової німецької диригентської школи; «післявагнерівська п'ятірка» диригентів.</p> <p><i>Тема 7.</i> Оперно-симфонічне виконавство в Західній Європі ХХ – ХХІ століть.</p> <p><i>Тема 8.</i> Особливості оперно-симфонічного виконавства в США.</p> <p><i>Тема 9.</i> Шляхи розвитку оперно-симфонічного мистецтва в Україні.</p> <p><i>Тема 10.</i> Становлення професійної диригентської освіти в Україні.</p> <p><i>Тема 11.</i> Академічні симфонічні оркестри України.</p> <p><i>Тема 12.</i> Особливості розвитку музично-театрального мистецтва в Україні.</p>
Види занять	Лекційні, семінарські, самостійна робота
Методи навчання	Лекція, навчальна дискусія, бесіда, метод демонстрацій, робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані); виконання творчих завдань.
Форми та методи оцінювання	<p>Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Поточний контроль (має 60 балів): усне опитування здобувачів вищої освіти, створення індивідуальних презентацій.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль (має 40 балів) – екзамен, який передбачає:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) усні відповіді на два питання з історії та теорії оперно-симфонічного виконавства; 2) аналіз виконавського стилю відомого диригента (довільний вибір відеоматеріалів). <p>Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.</p>
Особливості та політики дисципліни	<p>Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як Moodle, листування через e-mail та месенджер Телеграм.</p> <p>Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом.</p> <p>Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Необхідною вимогою під час навчання є дотримання</p>

	<p>академічної доброчесності (списування (в т. ч. і з використанням гаджетів) під час поточного та підсумкового контролю заборонено).</p> <p>В університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p>Балух, Ю. (2011). <i>Львівська диригентська школа. Творчі портрети учнів академіка М. Ф. Колесси</i>. «Сполом».</p> <p>Кириленко, Я. (2020). <i>Теоретичні та практичні засади диригентської підготовки</i>. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка.</p> <p>Кучер, Л. (2002). <i>Українські оперні студії: історія і сучасність</i>. Торсінг.</p> <p>Лошков, Ю. (2007). <i>Генеza та становлення диригентського виконавства в Україні</i>. ХДАК.</p> <p>Лошков, Ю. (2014). <i>Оркестрове диригентське виконавство: теорія та практика</i>. Нова Книга.</p> <p>Пастушок, Т. (2021). Формування комунікативної культури диригента оркестрового колективу у процесі творчої діяльності. <i>International Journal of Innovative Technologies in Social Science</i>, 2(30). 25–29.</p> <p>Ракочі, В. (2020). <i>Оркестр у музичному просторі Європи XVII – XXI століть. Витоки. Трансформації. Концепції</i>. Київ.</p>

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Історія та теорія оперно-симфонічного виконавства», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського 26 серпня 2024 р., протокол № 1.